

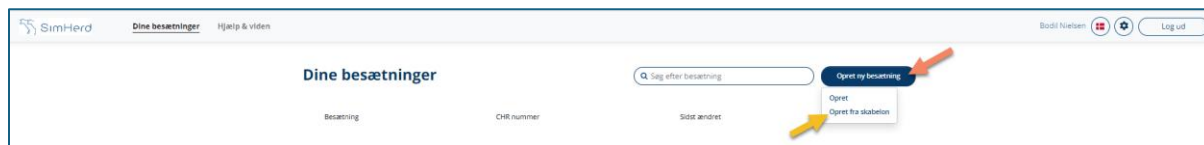
SimHerd øvelser: ejerskifte

Dette dokument indeholder en introduktion til brugen af SimHerd i forbindelse med ejerskifte. Formålet er at lære noget om besætningsdynamik og at finde ud af hvordan SimHerd kan bruges til beslutningsstøtte i virkelige situationer.

Hvis dette er første gang du bruger SimHerd, anbefales det at du starter med introduktionsøvelserne, som kan findes på <https://simherd.com/uddannelse/> (under "Materiale"). Det anbefales også at have gennemgået **øvelserne om investeringer** inden man laver denne øvelse.

Opret besætningen

- Gå ind på <https://simulate.simherd.com/login>
- Indtast brugernavn og kodeord
- Klik på *Opret ny besætning* og vælg *Opret fra skabelon*

- Vælg besætningen "Average" (du skal klikke på drop down menuen for at vælge andre besætninger). Klik herefter på *Næste*.

Introduktion til øvelserne

Som udgangspunkt kan SimHerd bruges til at fremskrive besætningens nuværende dækningsbidrag (DB) uden nogle ændringer eller optimeringer. Her er DB defineret som:

$DB = \text{Omsætning} - \text{variable omkostninger}$

Omsætning indbefatter her alle indtægter vedrørende kørerne, altså;

- Indtægter i forbindelse med salg af mælk
- Salg af kør, kvier og kalve

Variable omkostninger er de omkostninger der kan direkte tilknyttes omsætningen. Her drejer det sig om;

- Foderudgifter
- Dyrlæge
- Avl og faglig rådgivning
- Øvrige stykomkostninger (strøelse, fragt mm.)

Når der så optimeres i besætningen ud fra nogle givne forudsætninger, vil der simuleres en forbedring og forskellen i DB mellem scenariet og nudriften vises. Afhængig om optimeringen kræver en investering eller ej, vil forskellen være til rådighed til at forrente og afskrive en investering (eller til dække øvrige faste omkostninger, herunder at aflønne en medarbejder). Ved behov for en investering, vil det investeringsbeløb man har til rådighed derfor afhænger

- 1) stigningen i DB
- 2) dække eventuelle stigninger i de øvrige faste omkostninger
- 3) investeringsens levetid og forrentning

I forbindelse med et ejerskifte kan SimHerd være et godt værktøj til at dokumentere effekten af optimeringer på besætningen og derfor være en del af dokumentationen overfor kreditgiver til at muliggøre de ønskede investeringer. Nedenstående opgaver viser nogle eksempler på, hvor SimHerd f.eks. kan bruges og hvilke overvejelser det også medfører

Øvelse 1: Optimering ifm. ejerskifte – kviestald?

I forbindelse med gennemgang af en ejendom der er kommet til salg, falder fokus på kvieopstaldningen og rammerne for ungdyrene generelt. Nuværende rammer betyder at de små kvier (op til 6 måneder) går hjemme og ender i den gamle kostald med fuldspalter og herefter flyttes på kviehotel indtil de er højdrægtige. Et ønske er derfor at få alle dyr hjem i en ny stald, i den forbindelse kan der med et relativt lille beløb også gøres plads til 25 køer ekstra, men kan det lade sig gøre økonomisk?

Forudsætningerne for investeringen er følgende:

- Investeringsbeløb i alt 5.000.000 kr.
- Koantallet stiger med 25 årskøer
- Ydelsen ved 1. kalvs køerne stiger med 3 %
- Kælvningssalderen ved kvierne falder med 1,5 måned grundet de nye forhold
- Staldens afskrivningsgrundlag er 12 år
- Kalkulationsrente er på 6%
- Samlede marginale kapacitetsomkostninger er 5.000 kr./årsko
- Reduktion kviehotel på kapacitetsdelen er 3 kr./kvie/dag
- Øget omkostninger til vedligehold mv. ny stald er 100.000 kr.

Opret et nyt scenarie. Justér topydelsen for 1. kalvskøer (under ”Mælkeydelse”), kviernes start inseminering (under ”Reproduktion”) og det maksimale antal køer i besætningen (under ”Dødelighed og udskiftning”) ud fra ovenstående forudsætninger. Kør scenariet og tjek resultaterne.

- a) Hvor meget stiger DB pr. år?
- b) Hvad er de overordnede årsager til stigningen i DB, både af indtægter og udgifter?
- c) Hvor mange kvier var der behov for at flytte på hotel i nudriften, hvis man ikke byggede en kviestald derhjemme?

Gå tilbage til scenarieoversigten. Tryk "Lav rapport", vælg "PDF-Sund" og markér herefter dit scenarie og tryk "Lav rapport". Du vil i løbet af få minutter modtage en pdf-rapport i din e-mail indbakke.

Rapporten som dannes, er et værktøj der kan bruges til den grafiske opstilling af præsentation af optimering.

- d) Hvilke tabeller og figurer mener du kunne være brugbare i en præsentation overfor blandt andet kreditgiver og hvorfor?

Ud fra de oplyste forudsætninger samt SimHerd simuleringen har vi nu nogle tal som skal bruges til at beregne rådighedsbeløbet for investeringen.

- e) Udfyld nedenstående tabel:

Stigning i DB pr. år Besparelse kviehotel Ekstra marginale kap. omkostninger 25 ekstra køer Øgede omkostninger til vedligehold mv. ny stald	
Rådighedsbeløb til investering	

Gå ind på <https://simherd.com/vejledninger/> og find hjælpeværktøjet til at beregne årlige omkostninger til afskrivning og forrentning af en investering. Vi skal nu beregne det maksimale investeringsbeløb.

- f) Hvad er det maksimale investeringsbeløb ud fra det givne rådighedsbeløb? **Obs!** I værktøjet bedes du at indtaste stigningen i DB pr. år fra SimHerd, men rådighedsbeløbet til investeringen dækker ikke kun over stigningen i DB, men også ændringen af de andre omkostninger.
- g) Hvis levetiden kun er 10 år men renten 3%, hvor stort er det maksimale investeringsbeløb så?

- h) Vil du, med en levetid på 12 år, arbejde videre med at lave investeringen, og hvorfor?

Øvelse 2: Optimering ifm. ejerskifte – eksisterende rammer, flere scenarier

Denne opgave er rettet mod en diskussion på, hvad SimHerd også kan bruges til; at beregningen ikke altid kommer med endegyldige svar og at præsentationen kan sættes op på flere måder afhængig af ønsker og behov.

På en ny ejendom er fokus på kælvnings- samt kalveafsnittet. Kælvningsboksen er tydeligt overbelagt og dårligt indrettet, hvor der ved kalvene er ringe forhold og nedslidte hytter. Det vurderes at der skal en investering til på samlet set 500.000 kr. for at forbedre forholdene, men dette vil også medføre følgende optimeringer på ejendommen:

1. Dødfødsler vil blive halveret
2. Tilfælde af mælkefeber og ketose vil blive halveret (sygdomstilfælde)
3. Døde kalve efter fødsel vil blive halveret
4. Med investeringen og ny management forventes ydelse at stige fra ca. 11.500 kg EKM/årsko til 12.500 kg EKM/årsko (8 % på topydelse af alle køer)

Denne øvelse går ud på at sammensætte tre forskellige scenarier ud fra ovenstående optimeringer og til sidst sammenholde alle optimeringer i et scenarie.

Opret et nyt scenarie. Halvér risikoen for dødfødsel (under "Dødelighed og udskiftning"), mælkefeber og ketose (under "Sygdomstilfælde"). Husk at navngive scenariet, så du kan genkende det når vi laver en rapport senere. Kør scenariet og tjek resultaterne.

- a) Hvilke største økonomiske effekter ser du af ændringerne i scenariet?

Opret et nyt scenarie. Halvér risikoen for kalvedødelighed efter fødsel (under "Dødelighed og udskiftning"). Husk at navngive scenariet, så du kan genkende det når vi laver en rapport senere. Kør scenariet og tjek resultaterne.

- b) Hvilke største økonomiske effekter ser du af ændringerne i scenariet og er der noget som overrasker dig?

Opret et nyt scenarie. Øg nu topydelsen, som anvist i forudsætningerne (under ”Mælkeydelse”). Husk at navngive scenariet, så du kan genkende det når vi laver en rapport senere. Kør scenariet og tjek resultaterne.

- c) Hvilke største økonomiske effekter ser du af ændringerne i scenariet og er der noget som overrasker dig?

Gå tilbage til scenarieoversigten og lav et nyt scenarie hvor alle ændringerne indgår. Du kan evt. duplikere et af de andre scenarier og tilføje de andre ændringer. Husk at navngive scenariet, så du kan genkende det når vi laver en rapport senere. Kør scenariet og tjek resultaterne.

Når scenariet er kørt, klik herefter på ”Lav rapport”, vælg ”PDF-Sund” og vælg dine 4 scenarier. Når du har klikket ”Lav rapport” igen vil du modtage en pdf-rapport i din e-mail indbakke inden for få minutter.

Gennemgå rapporten og svar på nedenstående spørgsmål:

- d) DB i det samlede scenarie er ikke en sum af de øvrige tre scenarier – forklar hvorfor.
- e) Vil det være muligt at kunne forrente en investering på 1.000.000 kr. med en rente på 5% over 10 år, hvis der ikke sker en ydelsesstigning? Hvorfor?
- f) Er der nogle parametre som kunne medvirke til at ovenstående svar ændres, som SimHerd-beregningen ikke tager hensyn til?
- g) Er der en forskel i sin præsentation af casen at dele investeringen op eller vil et samlet scenarie være bedst? Forklar hvorfor og kom gerne med fordele og ulemper.